ระเบียบ ก.ขป.

ว่าด้วยการอุทธรณ์ของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรมีระเบียบว่าด้วยการอุทธรณ์ของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธี พิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธี พิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๐ ก.ขป. จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบ ก.ขป. ว่าด้วยการอุทธรณ์ของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๕"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ กฎ ข้อบังคับ ประกาศ มติ หรือคำสั่งใดในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้ว ในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

"ก.ขป." หมายความว่า คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

"ประธาน ก.ขป." หมายความว่า ประธานกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

"ผู้อุทธรณ์" หมายความว่า ผู้อุทธรณ์หรือผู้ที่รับมอบหมายให้อุทธรณ์แทน

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานศาลปกครอง

ข้อ ๕ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศ คำสั่ง และแบบพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ให้ ก.ขป. มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๖ ระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือตามที่ ก.ขป. กำหนด เมื่อ ก.ขป. เห็นสมควร หรือเมื่อผู้อุทธรณ์หรือสำนักงานมีคำขอ ก.ขป. มีอำนาจย่นหรือขยายระยะเวลาได้ ตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ข้อ ๗ การยื่นเอกสารเกี่ยวกับการอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ตามระเบียบนี้ จะยื่นด้วยตนเอง หรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นยื่น หรือจะทำโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ ในกรณีที่ส่งทางไปรษณีย์ ลงทะเบียน ให้ถือว่าวันที่ส่งเอกสารแก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์เป็นวันที่ยื่นเอกสาร

การมอบฉันทะให้ผู้อื่นยื่นเอกสาร ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้มอบ ผู้รับมอบ และพยาน

หมวด ๑ การอุทธรณ์

ข้อ ๘ ข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ใดถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อ ก.ขป. ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบนี้

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน และ การถูกสั่งให้ออกจากราชการสำหรับในกรณีที่ข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ใดสมัครไปปฏิบัติงานใด ๆ ตามความประสงค์ของทางราชการ หรือในกรณีที่ทางราชการเลิกหรือยุบหน่วยงานหรือตำแหน่ง ที่ข้าราชการฝ่ายศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่หรือดำรงอยู่ ทั้งนี้ ให้ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ได้ตามระเบียบ ก.ขป. ว่าด้วยการร้องทุกข์ของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

ข้อ ๙ ภายใต้บังคับข้อ ๑๐ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยหรือคำสั่งให้ออกจากราชการ ให้อุทธรณ์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น จะอุทธรณ์แทนผู้อื่นหรือมอบหมายให้ผู้อื่นอุทธรณ์แทนไม่ได้

เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ในกรณีที่ผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ถึงแก่ความตายไปก่อนที่จะใช้สิทธิอุทธรณ์ ทายาทผู้มีสิทธิรับบำเหน็จตกทอดของผู้นั้นมีสิทธิที่จะอุทธรณ์ คำสั่งแทนได้

ในกรณีที่มีทายาทหลายคน หรือทายาทเป็นผู้ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ หากทายาทเหล่านั้นประสงค์จะอุทธรณ์แทนตามวรรคสอง ให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครองและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความสามารถมาเทียบเพื่อการใช้บังคับ แล้วแต่กรณี โดยอนุโลม

ข้อ ๑๐ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์จะมอบหมายให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วทำการอุทธรณ์แทนได้ ด้วยเหตุจำเป็นอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) เจ็บป่วยจนไม่สามารถอุทธรณ์ด้วยตนเองได้
- (๒) อยู่ในต่างประเทศและคาดหมายได้ว่าไม่อาจอุทธรณ์ด้วยตนเองได้ภายในเวลาที่กำหนด
- (๓) มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่ ก.ขป. เห็นสมควร

การมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้มอบ ผู้รับมอบ และพยาน และให้มีหลักฐานแสดงตัวผู้ได้รับมอบหมายด้วย ถ้าผู้มอบไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้พิมพ์ลายนิ้วมือ หรือแกงได โดยมีพยานลงลายมือชื่อรับรองอย่างน้อยสองคน

ข้อ ๑๑ การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือถึงประธาน ก.ขป. โดยใช้ถ้อยคำสุภาพและมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ ตำแหน่ง สังกัด และที่อยู่สำหรับการติดต่อเกี่ยวกับการอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์
- (๒) คำสั่งที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ และวันที่รับทราบคำสั่ง
- (๓) ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ผู้อุทธรณ์ยกขึ้นเป็นข้อคัดค้านคำสั่งที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์

- (๔) คำขอของผู้อุทธรณ์
- (๕) ลงลายมือชื่อของผู้อุทธรณ์

ในกรณีที่เป็นการอุทธรณ์โดยทายาทตามข้อ ๙ วรรคสอง และวรรคสาม หรือผู้ได้รับมอบหมาย ให้อุทธรณ์แทนตามข้อ ๑๐ ให้ปรับสาระสำคัญในหนังสืออุทธรณ์ให้เหมาะสมโดยอย่างน้อยต้องมี สาระสำคัญให้สามารถเข้าใจได้ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) และในกรณีที่ได้รับมอบหมาย ให้อุทธรณ์แทน ให้ส่งหนังสือมอบหมายพร้อมกับอุทธรณ์

ข้อ ๑๒ การอุทธรณ์ต้องยื่นภายในกำหนดระยะเวลา ดังต่อไปนี้

- (๑) สามสิบวันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ สำหรับผู้ถูกสั่ง ลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ
- (๒) เก้าสิ้บวันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ หรือหนึ่งปี นับแต่วันที่ผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการถึงแก่ความตายก่อนทราบคำสั่ง สำหรับ ทายาทตามข้อ ๙

ข้อ ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลาอุทธรณ์ ให้ถือวันที่ผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือ ถูกสั่งให้ออกจากราชการลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งเป็นวันทราบคำสั่ง

ในกรณีที่ผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง หากมีการแจ้งคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือคำสั่งให้ออกจากราชการให้ผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่ง ให้ออกจากราชการทราบกับมอบสำเนาคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือคำสั่งให้ออกจากราชการ และมีบันทึก ลงวันเดือนปี เวลา และสถานที่ที่แจ้งและลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือวันที่แจ้งนั้นเป็นวันทราบคำสั่ง

ในกรณีที่ไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการลงลายมือชื่อ รับทราบคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือคำสั่งให้ออกจากราชการได้โดยตรง และได้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนา คำสั่งลงโทษทางวินัยหรือคำสั่งให้ออกจากราชการโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกสั่ง ลงโทษทางวินัยหรือผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ โดยส่ง สำเนาคำสั่งไปให้สองฉบับเพื่อให้ผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการเก็บไว้หนึ่งฉบับ และให้ลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบคำสั่งส่งกลับคืนมาเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ในกรณีเช่นนี้ เมื่อล่วงพ้นสามสิบวันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่าผู้ถูกสั่ง ลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการได้รับเอกสารดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้ว แม้ยังไม่ได้รับ สำเนาคำสั่งฉบับที่ให้ผู้ถูกลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการส่งลายมือชื่อและวันเดือนปี ที่รับทราบคำสั่งกลับคืนมา ให้ถือว่าผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการได้ทราบคำสั่งแล้ว

ข้อ ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการอุทธรณ์ ผู้จะอุทธรณ์มีสิทธิขอตรวจหรือคัดรายงานการสอบสวน ของคณะกรรมการสอบสวนหรือของผู้สอบสวนได้ ส่วนการขอตรวจหรือคัดบันทึกถ้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่นหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งลงโทษทางวินัยหรือ สั่งให้ออกจากราชการที่จะอนุญาตหรือไม่ โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์ในการรักษาวินัยของข้าราชการ ฝ่ายศาลปกครอง ตลอดจนเหตุผลและความจำเป็น แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๕ การยื่นอุทธรณ์ตามข้อ ๑๑ ให้ยื่นหนังสืออุทธรณ์พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้อง หนึ่งฉบับต่อสำนักงานหรือยื่นทางไปรษณีย์ลงทะเบียน

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์นำหนังสืออุทธรณ์มายื่นด้วยตนเอง ให้ผู้รับหนังสือออกใบรับหนังสือ ประทับตรารับหนังสือและลงทะเบียนรับหนังสือไว้เป็นหลักฐานในวันที่รับหนังสือตามระเบียบว่าด้วย งานสารบรรณ และให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันที่ได้ยื่นอุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์อาจยื่นหนังสืออุทธรณ์เพิ่มเติมหรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมได้ภายในสามสิบวันนับแต่ วันที่ยื่นอุทธรณ์

ข้อ ๑๖ ให้สำนักงานดำเนินการจัดส่งอุทธรณ์พร้อมทั้งสำเนาหลักฐานการรับทราบคำสั่ง ลงโทษหรือคำสั่งให้ออกจากราชการของผู้อุทธรณ์ สำนวนการดำเนินการทางวินัยหรือสำนวนการสั่งให้ ออกจากราชการ พร้อมทั้งคำชี้แจงของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งลงโทษทางวินัยหรือสั่งให้ออกจากราชการ (ถ้ามี) ไปยัง ก.ขป. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์

ในกรณีที่มีการยื่นหนังสืออุทธรณ์เพิ่มเติมหรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมตามข้อ ๑๕ วรรคสาม ให้สำนักงานดำเนินการจัดส่งหนังสืออุทธรณ์เพิ่มเติมหรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมดังกล่าว พร้อมทั้ง คำชี้แจงของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งลงโทษทางวินัยหรือสั่งให้ออกจากราชการ (ถ้ามี) ไปยัง ก.ขป. ภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์เพิ่มเติมหรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม

หมวด ๒ การพิจารณาอุทธรณ์

ข้อ ๑๗ อุทธรณ์ที่มิได้ปฏิบัติตามข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ หรือข้อ ๑๒ ให้ ก.ขป. พิจารณามีมติ ไม่รับอุทธรณ์ไว้พิจารณา

ในกรณีอุทธรณ์ที่ยื่นต่อ ก.ขป. ไม่เป็นไปตามข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ ก.ขป. อาจสั่งให้ ผู้อุทธรณ์แก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้อุทธรณ์มิได้ปฏิบัติตาม ให้ ก.ขป. มีมติไม่รับอุทธรณ์ ไว้พิจารณา

อุทธรณ์ที่ยื่นเมื่อพ้นระยะเวลาตามข้อ ๑๒ หากกรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่ง ความยุติธรรม ก.ขป. มีอำนาจรับอุทธรณ์ดังกล่าวไว้พิจารณาได้

ข้อ ๑๘ การพิจารณาอุทธรณ์ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ ก.ขป. ได้รับอุทธรณ์ เว้นแต่มีเหตุขัดข้องที่ทำให้การพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ดังกล่าว ก็ให้ขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินสองครั้ง โดยแต่ละครั้งจะต้องไม่เกินหกสิบวัน และให้บันทึก เหตุขัดข้องให้ปรากฏไว้ด้วย

ในกรณีที่การดำเนินการตามข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) และวรรคสอง และ ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงวันที่ประธาน ก.ขป. ได้รับรายงานผลการดำเนินการหรือเอกสาร หรือหลักฐานหรือวันที่ได้มีการให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริงต่อ ก.ขป. ถ้ามีระยะเวลาเกินกว่าหกสิบวัน ให้ขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งเพิ่มได้อีกหนึ่งครั้ง

ข้อ ๑๙ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิคัดค้านกรรมการได้ โดยทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่ง การคัดค้านว่าจะทำให้การพิจารณาอุทธรณ์ไม่ได้ความจริงหรือความยุติธรรมอย่างไร ยื่นต่อประธาน ก.ขป. ก่อนที่ ก.ขป. เริ่มวินิจฉัยอุทธรณ์ ถ้ากรรมการผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษทางวินัยหรือการกระทำ ที่ผู้อุทธรณ์ถูกสั่งให้ออกจากราชการ
- (๒) มีส่วนได้เสียในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษทางวินัยหรือการกระทำที่ผู้อุทธรณ์ ถูกสั่งให้ออกจากราชการ
  - (๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้อุทธรณ์
  - (๔) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นหรือเคยเป็นผู้สั่งลงโทษทางวินัยหรือสั่งให้ออกจากราชการ
  - (๕) เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัยหรือการสั่งให้ออกจากราชการ
- (๖) มีความเกี่ยวพันทางเครือญาติหรือทางการสมรสกับบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) อันอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้อุทธรณ์

เมื่อประธาน ก.ขป. ได้รับหนังสือคัดค้าน ให้แจ้งกรรมการผู้ถูกคัดค้านทราบก่อนเริ่มพิจารณา อุทธรณ์เพื่อให้พิจารณาว่าสมควรถอนตัวหรือไม่ กรรมการซึ่งมีกรณีตามวรรคหนึ่ง อาจขอถอนตัวจาก การพิจารณาอุทธรณ์โดยได้รับอนุญาตจากประธาน ก.ขป.

ในกรณีที่กรรมการผู้ถูกคัดค้านมิได้ขอถอนตัว ให้ที่ประชุม ก.ขป. พิจารณาข้อเท็จจริง ที่คัดค้านว่ามีเหตุที่จะทำให้การพิจารณาไม่ได้ความจริงหรือความยุติธรรมหรือไม่ อย่างไร หากที่ประชุม มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้านซึ่งเข้าร่วมประชุมเห็นว่า ข้อเท็จจริงนั้นเป็นไปตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ให้แจ้งกรรมการผู้นั้นทราบ และไม่ให้ร่วม พิจารณาอุทธรณ์เรื่องนั้น เว้นแต่การให้กรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์จะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ได้ความจริงหรือความยุติธรรมจะอนุญาตให้ร่วมพิจารณาอุทธรณ์ด้วยก็ได้

ข้อ ๒๐ กรรมการผู้ใดเห็นว่าตนมีกรณีอันอาจถูกคัดค้านได้ตามข้อ ๑๘ หรือเห็นว่ามีเหตุอื่น ที่อาจมีการกล่าวอ้างในภายหลังได้ว่าตนไม่อยู่ในฐานะที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยเที่ยงธรรม ให้แจ้งต่อ ประธาน ก.ขป. และถอนตัวจากการพิจารณาอุทธรณ์ และให้นำข้อ ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๑ การพิจารณาอุทธรณ์ ให้ ก.ขป. พิจารณาจากสำนวนการสืบสวนหรือการพิจารณา ในเบื้องต้นและสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการดำเนินการทางวินัย และให้มีอำนาจแสวงหา ข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสม ในกรณีนี้ ก.ขป. อาจแสวงหาข้อเท็จจริงจากพยานบุคคล พยานเอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นนอกเหนือจากพยานหลักฐานที่ปรากฏในสำนวนการสืบสวนหรือ

การพิจารณาในเบื้องต้น และสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการดำเนินการทางวินัยก็ได้ ในการแสวงหาข้อเท็จจริงเช่นว่านี้ ให้ ก.ขป. มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีจำเป็นและสมควรอาจขอเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งคำชี้แจง จากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท ข้าราชการ หรือบุคคลใด ๆ
- (๒) ขอให้ผู้แทนส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท ข้าราชการหรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาได้
- (๓) สั่งให้ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ลูกจ้าง หรือพนักงานราชการศาลปกครองมาให้ถ้อยคำ ชี้แจงข้อเท็จจริง หรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
- (๔) สั่งสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม โดยจะสอบสวนเอง หรือแต่งตั้งผู้สอบสวนหรือ คณะกรรมการให้สอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมแทนก็ได้ หรือกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญ ที่ต้องการทราบ ส่งไปให้ผู้สอบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวนเดิมทำการสอบสวนเพิ่มเติมก็ได้

ในกรณีที่ ก.ขป. เห็นว่าข้อเท็จจริงซึ่งได้มาตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) อาจกระทบถึงสิทธิ ของผู้อุทธรณ์ ให้มีหนังสือแจ้งผู้อุทธรณ์ให้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสได้โต้แย้งและ แสดงพยานหลักฐานของตนภายในระยะเวลาที่ ก.ขป. กำหนด

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่ ก.ขป. มีมติตามข้อ ๒๑ แล้ว ให้แจ้งมติให้สำนักงานทราบโดยเร็ว ให้สำนักงานดำเนินการสั่งหรือปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามมตินั้นภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งมติจาก ก.ขป. และเมื่อได้มีการดำเนินการตามมติ ก.ขป. แล้ว ให้รายงานผล การดำเนินการและจัดส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยัง ก.ขป.

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่อุทธรณ์ของผู้ใดจะเสนอเข้าสู่การวินิจฉัยของ ก.ขป. เมื่อใด ให้แจ้ง ผู้อุทธรณ์ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ผู้อุทธรณ์มีสิทธิขอแถลงด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือต่อ ก.ขป. ได้ โดยให้ผู้อุทธรณ์แจ้งให้ ก.ขป. ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ขอแถลงด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือ ให้แจ้งผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งลงโทษ ทางวินัยหรือสั่งให้ออกจากราชการทราบด้วย หากผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งลงโทษทางวินัยหรือสั่งให้ออกจาก ราชการประสงค์จะขอแถลงก็ให้มาแถลงหรือมอบหมายให้ข้าราชการที่เกี่ยวข้องมาแถลงด้วยวาจาหรือ ส่งคำแถลงเป็นหนังสือต่อที่ประชุมครั้งนั้นได้ และเพื่อประโยชน์ในการแถลงดังกล่าว ให้ผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งลงโทษทางวินัยหรือสั่งให้ออกจากราชการหรือผู้รับมอบหมายเข้าฟังคำแถลงด้วยวาจาหรือรับทราบ คำแถลงเป็นหนังสือของผู้อุทธรณ์ได้

ข้อ ๒๔ ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ถึงแก่ความตายก่อนการวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้รอการวินิจฉัยอุทธรณ์ นั้นออกไปจนกว่าทายาท ผู้จัดการมรดก หรือผู้รับสิทธิของผู้นั้น จะมีคำขอเข้ามาแทนที่ผู้อุทธรณ์นั้น หรือผู้มีส่วนได้เสียจะมีคำขอเข้ามา โดยมีคำขอเข้ามาเองหรือโดยที่ ก.ขป. เรียกเข้ามาเนื่องจากคู่กรณี ในอุทธรณ์มีคำขอ

คำขอเข้ามาแทนที่ผู้อุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือถึงประธาน ก.ขป. ภายใน กำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้อุทธรณ์นั้นถึงแก่ความตาย ถ้าไม่มีคำขอของบุคคลดังกล่าวภายใน กำหนดเวลาดังกล่าว ก.ขป. จะมีคำสั่งจำหน่ายอุทธรณ์ออกจากสารบบ หรือในกรณีที่ ก.ขป. เห็นว่า การพิจารณาอุทธรณ์ต่อไปจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อุทธรณ์ จะดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อไปก็ได้

ข้อ ๒๕ เมื่อ ก.ขป. ได้พิจารณาอุทธรณ์แล้วให้มีมติ ดังต่อไปนี้

- (๑) กรณีเห็นว่าการสั่งลงโทษทางวินัยถูกต้องและเหมาะสมแก่ความผิดแล้ว ให้มีมติ ยกอุทธรณ์
- (๒) กรณีเห็นว่าการสั่งลงโทษทางวินัยไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมแก่ความผิด และเห็นว่า ผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง แต่ควรได้รับโทษหนักขึ้น ให้มีมติให้เพิ่มโทษเป็นสถานโทษ หรืออัตราโทษที่หนักขึ้น
- (๓) กรณีเห็นว่าการสั่งลงโทษทางวินัยไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมแก่ความผิด และเห็นว่า ผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง แต่ควรได้รับโทษเบาลง ให้มีมติให้ลดโทษเป็นสถานโทษหรือ อัตราโทษที่เบาลง
- (๔) กรณีเห็นว่าการสั่งลงโทษทางวินัยไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมแก่ความผิด และเห็นว่า ผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงซึ่งเป็นการกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ ให้มีมติให้สั่งงดโทษโดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้
- (๕) กรณีเห็นว่าการสั่งลงโทษทางวินัยไม่ถูกต้อง และเห็นว่าการกระทำของผู้อุทธรณ์ไม่เป็น ความผิดวินัย หรือพยานหลักฐานยังฟังไม่ได้ว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัย ให้มีมติให้ยกโทษ
- (๖) กรณีเห็นว่าการสั่งลงโทษทางวินัยไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่ากรณี มีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ทางวินัยอย่างร้ายแรง หรือในกรณีที่เห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือเห็นว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัย อย่างร้ายแรงและได้มีการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงแล้ว ให้มีมติให้เพิ่มโทษเป็นปลดออกหรือ ไล่ออกจากราชการ
- (๗) กรณีเห็นว่าการสั่งลงโทษทางวินัยไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม โดยเห็นว่าผู้อุทธรณ์มีกรณี ที่สมควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือให้ออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ให้นำ (๖) มาใช้บังคับโดยอนุโลม
- (๘) กรณีเห็นว่าการสั่งให้ออกจากราชการได้ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมาย และเหมาะสม แก่กรณีแล้ว ให้มีมติให้ยกอุทธรณ์
- (๙) กรณีเห็นว่าการสั่งให้ออกจากราชการได้ดำเนินการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้มีมติ ให้ยกเลิกคำสั่ง และให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการเสียใหม่ให้ถูกต้อง

- (๑๐) กรณีเห็นว่าการสั่งให้ออกจากราชการถูกต้องตามกฎหมาย และเห็นว่ายังไม่มีเหตุที่จะให้ ผู้อุทธรณ์ออกจากราชการ ให้มีมติให้ยกเลิกคำสั่งและให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการต่อไป
- (๑๑) กรณีเห็นว่าข้อความในคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือคำสั่งให้ออกจากราชการไม่ถูกต้องหรือ ไม่เหมาะสม ให้มีมติให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความให้เป็นการถูกต้องเหมาะสม
- (๑๒) กรณีเห็นว่าสมควรดำเนินการโดยประการอื่นใด เพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมายและ มีความเป็นธรรม หรือสมควรเยียวยาความเสียหายให้ผู้อุทธรณ์ แม้ผู้อุทธรณ์จะมิได้มีคำขอ ให้มีมติ ให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

การออกจากราชการของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นเหตุที่จะยุติการพิจารณาอุทธรณ์ แต่จะมีมติตาม (๒) หรือ (๗) มิได้ และถ้าเป็นการออกจากราชการเพราะเหตุการตาย จะมีมติตาม (๖) มิได้ด้วย

ในกรณีที่มีผู้ถูกลงโทษทางวินัยในความผิดที่ได้กระทำร่วมกัน และเป็นความผิดในเรื่องเดียวกัน โดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำอย่างเดียวกัน เมื่อผู้ถูกลงโทษทางวินัยคนใดคนหนึ่งใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่ง ลงโทษดังกล่าวและผลการพิจารณาเป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ แม้ผู้ถูกลงโทษทางวินัยคนอื่นจะไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ หากพฤติการณ์ของผู้ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์เป็นเหตุในลักษณะคดีอันเป็นเหตุเดียวกับกรณีของ ผู้อุทธรณ์แล้ว ให้มีมติให้ผู้ที่ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ได้รับการพิจารณาการลงโทษทางวินัยให้มีผลในทาง ที่เป็นคุณเช่นเดียวกับผู้อุทธรณ์ด้วย

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนตาม (๖) หรือ (๗) ได้ดำเนินการสอบสวนพิจารณาเสร็จสิ้นแล้ว ให้ส่งเรื่องให้ ก.ขป. พิจารณามีมติโดยเร็ว

ข้อ ๒๖ เมื่อ ก.ขป. ได้มีมติตามข้อ ๑๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือข้อ ๒๕ แล้ว ให้แจ้งมติให้ผู้อุทธรณ์และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุทราบโดยเร็ว ในการแจ้งมติไปยังผู้อุทธรณ์ ให้แจ้งสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือด้วย

ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้นภายในสามสิบวันนับแต่ วันที่ได้รับแจ้งมติจาก ก.ขป. และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม อาจมีการดำเนินการเพิ่มเติม ให้ครบถ้วนเท่าที่จำเป็นโดยให้นำประโยชน์ของทางราชการมาพิจารณาประกอบด้วย

ข้อ ๒๗ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุมีคำสั่งตามมติ ก.ขป. ให้ผู้อุทธรณ์ กลับเข้ารับราชการ การจ่ายเงินเดือน เงินอื่นที่จ่ายเป็นรายเดือน และสิทธิประโยชน์อื่นใดให้แก่ผู้นั้น ให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๒๘ อุทธรณ์ที่ยื่นไว้แล้ว ถ้าผู้อุทธรณ์ขอถอนอุทธรณ์ในเวลาใด ๆ ก่อนที่ ก.ขป. จะพิจารณาอุทธรณ์เสร็จสิ้น ก็ให้ ก.ขป. พิจารณาอนุญาต

การถอนอุทธรณ์จะต้องทำเป็นหนังสือ และลงลายมือชื่อผู้อุทธรณ์ ยื่นต่อ ก.ขป. หรือสำนักงาน แต่ถ้าผู้อุทธรณ์ถอนอุทธรณ์ด้วยวาจาต่อหน้า ก.ขป. ให้บันทึกไว้และจัดให้ผู้อุทธรณ์ลงลายมือชื่อไว้เป็น หลักฐาน

เมื่อ ก.ขป. อนุญาตให้ถอนอุทธรณ์แล้ว ให้การพิจารณาอุทธรณ์เป็นอันระงับ

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๙ การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ที่ค้างอยู่ในวันก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามระเบียบนี้ และให้ถือว่าการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ที่กระทำไปแล้ว เป็นการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ชาญชัย แสวงศักดิ์
ประธานศาลปกครองสูงสุด
ประธานกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง